

Dage, sørge for, at der bliver henlagt noget til Efterløn. Der maa Staten sikre sig et vist Minimum. Kunde man nu ikke sætte hele dette Spørgsmaal i Forbindelse med det om en almindelig Folkeforsikring, saaledes at Embeds- og Bestillingsmænd fik Lejlighed til at yde deres Skærv dertil. Om saa Staten skal yde en Del ved Siden af, eller Kommunerne, der ville pensionere deres Bestillingsmænd, skulle gøre det, ja, det maa der træffes Afgørelse om, naar den Tid kommer. Jeg tror, at man ad denne Vej noget mere vilde komme til at ligestille Embeds- og Bestillingsmænd med Folk i privat Virksomhed. Man vilde ogsaa derved opfordre enhver, der sidder i en Bestilling eller i et Embed, til at tænke paa at spare lidt sammen til sine gamle Dage. Vilde de paagældende saa ikke nøjes med det Eksistensminimum, som det bliver paabudt dem at sikre sig, men ville have noget mere, saa maa de ogsaa vide selv at betale derfor, medens de have deres Kræfter til fuld Brug. Det er den samme Vej, som private maa gaa, naar de ville sikre sig noget paa deres gamle Dage.

Jeg tror nu ikke, at dette Spørgsmaal kan faa sin Løsning her ved denne Lejlighed, og det er ikke specielt Lærernes Forhold, jeg her har tænkt paa; men det er Spørgsmaalet i al sin Almindelighed, som jeg gerne vilde henlede mine ærede Kollegers Opmærksomhed paa og bede dem tage under velvillig Overvejelse ved given Lejlighed.

K. Pedersen: Der er under disse Forhandlinger sagt, at det foreliggende Lovforslag indeholder en ren og skær Lønreform. Det samme blev sagt i 1899 om det da foreliggende Forslag, men det har i alt Fald vist sig, at dette sidste tillige var en Skolereform. Jeg tror nu ogsaa nok, det skal vise sig, at det foreliggende Forslag, der tilsyneladende er en slet og ret Lønreform, ogsaa vil blive en Skolereform.

Vi, som bruge Folkeskolen, skulle først gøre vort til, at den bliver god. Vi skulle skaffe gode Skolelokaler, godt Undervisningsmateriel, god Løn til vore Lærere; gøre vi det, højne vi i Virkeligheden vore Skoler. Derfor mener jeg, at det, at det foreliggende Forslag ved Siden af at indeholde en Lønreform indeholder en Skolereform, vil føre med sig, dels at der kommer bedre Kræfter i Brug, og dels at Arbejdet i vore Skoler vil gaa lettere. Det er altid en Behagelighed at vide, at man er

nogenlunde økonomisk betrygget. Det betyder for Lærerne, at de kunne blive fritagne for andet Arbejde, yderligere, at de kunne faa Tid til at forberede sig til deres Gerning og faa mere Tid til at udvide og vedligeholde deres Kundskaber. Og dette, at man forbereder sig til sin Gerning, lægger jeg nogen Vægt paa.

Det er indrømmet, vistnok fra alle Sider, at de her foreslaaede Lønninger ere baade forsvarlige og nødvendige. Jeg tror ogsaa, at i Sammenligning med dem, der foreligge i de Forslag, vi nys have behandlet, ere de snarest for lave. Men alligevel er det jo Summer, det her drejer sig om. Det ærede Medlem for Kellerup (Jensen-Knudstrup) antydede i sit første Foredrag, at man i dette Lovforslag straks fik Øje paa, at Statstilskuddet til Købstadskolerne var større end det til Landsbykolerne, og min ærede Sidemand (Emil Petersen), som sidst talte, havde ogsaa Øje derfor. Jeg tror, at det giver Anledning til, at man maa undersøge, om ikke det Krav, der stilles til Landkommunerne i Øjeblikket gennem dette Forslag, er for stort. Jeg indrømmer, at det Fremskridt, baade paa Skolevæsenets og saa mange andre Omraader, der sker ved, at man selv betaler for det, betyder noget, men vi skulle ogsaa huske paa, at det i dette Tilfælde gælder ikke alene Udgiften til Lærersløn, men ogsaa andre Udgifter til Skolevæsenet, som ikke ere smaa i Forvejen. Ved Skoleloven af 1899, der, som jeg før sagde, indeholder en Reform af selve Skolen, er der blevet indført flere Klassedelinger rundt om ved Skolerne paa Landet, ikke alene Firdelinger, som findes ikke saa faa Steder, men vistnok ogsaa Seksdelinger. Men vi skulle længere frem. Det bliver ikke godt ude paa Landet med vore Skoler, før vi naa saa vidt, at vi have en Klasse for hver Aargang ældre Børn. Vi, der kende Undervisningen paa Landet, vide, hvilke Ulemper det medfører, at der stadig i samme Klasse oprykker ny Elever. Det vanskeliggør Undervisningen, og jeg tror, at man har Lov til at sige, at det i nogen Grad maa trætte Læreren. Dette Forhold mener jeg vi skulle bort fra; det skal rettes, men det vil koste Penge. Men skulle Kommunerne, som Forslaget her antyder, betale denne Merudgift, tror jeg, det vil have den Virkning, at det vil hemme Kommunerne i at udvikle deres Skolevæsen paa anden Maade, og det skulde det nødig.

Det ærede Medlem for Kellerup (Jensen-Knudstrup) kom i sit første Foredrag,